

STRATEGO

NOVOSTI SMART

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (3)

Autor Rade Dragojević - Monday, December 6, 2021, 00:14

SHARE Facebook Twitter G+ Like 0 Tweet

Regeneracija imigracijom

Od više sugovornika s kojima smo kontaktirali radeći na seriji tekstova o aktualnom popisu stanovništva i demografskim kretanjima u Hrvatskoj, dobili smo nedvosmislen, iako pomalo štur i stidljiv odgovor da je imigracija jedini način da se nadoknadi dramatičan pad broja stanovnika u Hrvatskoj koji je na djelu posljednjih trideset godina. Tako naš sugovornik Filip Škiljan, povjesničar i arheolog, kaže da su demografski "negativni trendovi uistinu ireverzibilni ukoliko ne dođe do većih migracija na naše područje". Istu stvar u više navrata ponavlja i demograf Ivan Čipin. Tako on na jednom mjestu kaže: "Može se dogoditi da se trenutni negativan trend ublaži, ali postoji samo jedan demografski proces na koji se možemo osloniti, a to su migracije. Ne trebamo očekivati neki značajniji porast broja živorođenih koji će anulirati broj umrlih, eventualno se može smanjiti negativni prirodni prirast. Ne možemo ni značajnije smanjiti broj umrlih, ali na migracije država može utjecati. A kako? Ostavljam nositeljima vlasti da o tome odluče."

Hrvatsko okretanje leđa regiji

Demografi se slažu da je u Hrvatskoj već tri desetljeća, ako ne i duže na djelu svojevrsna "regeneracija imigracijom", odnosno da stanovništvo u Hrvatskoj pripada imigracijskom tipu stanovništva. To znači da se stanovništvo obnoviti prirodnim prirastom zapravo više ne može. Primjerice, u istraživanju o demografskim kretanjima grada Zagreba do sličnih zaključaka dolazi i autorica Nada Antić kad u svom radu pod naslovom "Kretanje stanovništva grada Zagreba s posebnim osvrtom na doseljavanje u razdoblju 1991.-2001" kaže da je glavni grad praktički od početka dvadesetog stoljeća do danas bio izrazito useljenički grad. Osim unutarhrvatskih migracija, posebno su bile izražene migracije u Zagreb iz drugih republika nekadašnje zajedničke zemlje, posebno iz Bosne i Hercegovine. Međutim, problem, ne toliko za Zagreb, koliko za ostatak Hrvatske, nastaje nakon ovog posljednjeg rata kad se prirodni useljenički bazen iz Bosne i Hercegovine polako ali sigurno ispražnjuje, prije svega zato što se migrantski tokovi iz te države preusmjeravaju dalje u Zapadnu Europu, na neki način "preskaču" Republiku Hrvatsku i iseljenička se populacija iz te zemlje, ranije tradicionalno okrenuta prema Hrvatskoj, sve manje zadržava na njezinom ozemlju.

Gotovo se cjelokupna domaća demografska znanstvena zajednica slaže da će se ovakvi negativni trendovi nastaviti i u bližju budućnosti. Tako autor Dražen Živić u svom tekstu kaže: "Bez obzira na metodološke razlike koje postoje među pojedinim projekcijama, prije svega s obzirom na različiti početni broj stanovnika u projekcijama te

I ZVIJEZDE SU ODABRALE SVJETLOST...

različite hipoteze o kretanju fertiliteta i migracije, zajednička im je zaključna ocjena – ukupna će se depopulacija u Hrvatskoj (regionalna razina) i Hrvatske (ukupno) do 2051. godine nastaviti gotovo nesmanjenim tempom, a daljnje starenje stanovništva pritom intenzivirati.“ Neki od uzroka za takvu negativnu dinamiku leže u slabljenju useljeničkih tokova i intenziviranje onih iseljeničkih. Rat početkom devedesetih godina i njegove posljedice na neki je način Hrvatsku odvojio od njezinog prirodnog zaleđa, prije svega od Bosne i Hercegovine i Vojvodine. Istovremeno se iseljavanje iz same Hrvatske, posebno nakon 2013. godine i službenog ulaska Hrvatske u Europsku uniju, kad su se granice zapadne Europe širom otvorile, samo pojačalo.

Već spomenuti rat i njegove posljedice imaju poseban utjecaj na negativne demografske trendove u Hrvatskoj. Demograf Živić u svom već spomenutom tekstu o ratnim posljedicama na depopulaciju u Hrvatskoj kaže: “Dosadašnja istraživanja demografskih gubitaka u Domovinskom ratu i njihovih posljedica na daljnji razvoj stanovništva i društveno-gospodarska kretanja pokazala su da se ukupni demografski ratni gubici mogu procijeniti na približno 453.500 stanovnika, od kojih se 4,85 posto odnosi na ratni mortalitet, 2,25 posto na gubitke nataliteta te 92,6 posto na migracijske gubitke kao posljedicu rata... Bez obzira na to što su gubici života u ratu uvijek najteža ratna posljedica (a odnijeli su približno 0,5 posto ukupnog stanovništva Hrvatske iz popisa 1991. godine), s demografskog su stajališta vrlo veliki migracijski gubici zapravo ključni ‘ratni’ činitelji ukupne depopulacije u Hrvatskoj između 1991. i 2001. godine. U približno 420.000 iseljenih ‘krije’ se oko 230.000 izbjeglih Srba u Srbiji, Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini (stanje u vrijeme popisa u Hrvatskoj, u proljeće 2001. godine) i oko 190.000 emigranata u zapadno-europske i prekomorske zemlje, u kojih je gotovo nemoguće razlučiti ratne od neratnih uzroka iseljavanja.”

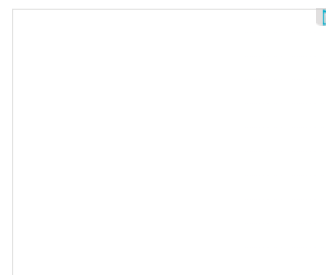
Prognanici kao oblik specijalnog rata

Odgovori domaćih stručnjaka, demografa, statističara i sociologa na vanjske migracije kao moguće rješenje za depopulaciju u Hrvatskoj mogu se ugrubo podijeliti na dvije vrste. S jedne su strane stručnjaci koji upozoravaju, istina zasada uglavnom oprezno i neizravno, da bi domaći vlasti morale uskoro razmisliti o useljavanju kao rješavanju za demografske promjene. Neke od njih smo ovdje spomenuli i citirali. S druge strane su oni demografi koji otvoreno ukazuju na negativne strane mogućeg masovnijeg useljavanja stranog stanovništva u Hrvatsku. Demograf Stjepan Šterc je među njima. On u vrijeme velikog migrantskog vala iz Bliskog istoka i sa sjevera Afrike 2015. godine upozorava da “tako veliki pomaci stanovništva na velike udaljenosti nikad u pravilu nisu slučajni. Svi elementi ove tragedije mogli bi upućivati na plan testiranja Europe. Za početak. Potvrdilo se ono što je pred smrt poručio Gadafi, predviđevši da će preko Libije u Europu dolaziti migranti, a sad se vidi kako bi prisilne migracije u većem broju mogle postati obrazac ugroze, osvajanja i kontrole prostora.”

On je i inače poznat po vrlo pesimističnim prognozama glede demografske budućnosti Hrvatske, a ništa optimističniji nije ni u vezi s potencijalnim migracijama. U istom intervjuu na tu temu dodaje: “Migracije su kroz povijest uz vojske mijenjale odnose moći, a bile su i oblik osvajanja, kontrole i zadržavanja teritorija koji su prethodno kontrolirali neki drugi. Seobe stanovništva rušile su carstva, slijedile vojske, kretale pred vojskama i, kad poprime velike brojeve, nije ih moguće zaustaviti. Svako izazivanje velikih, milijunskih migracija može postati moćno oružje osvajanja, a svako zanemarivanje takvih procesa u pacificiranju pojedinih prostora ugrožava druge. Takav je sad primjer na djelu i ne rješavaju ga oni koji su pomak stanovništva uvjetovali, nego drugi koje se poziva na dobronamjernost. Naravno, ta je dobronamjernost, kao uostalom i multikulturalnost, u recentnom primjeru jednosmjerna... Prognanici kao oblik specijalnog rata i kontrole prostora postat će tada prejako oružje jer ne mogu zamisliti koja bi to vojska mogla pucati po tim jadnim ljudima. Krene li takav proces prema Europi, a onda i Hrvatskoj, stvar postaje preozbiljna... U svim tim procesima Hrvatska mora štiti svoj nacionalni interes, ali pokazujući širinu kakvu je imala devedesetih kad je i sama zbrinjavala gotovo 10 puta više izbjeglica i prognanika. Valja pritom imati na umu da Hrvatska ne smije dozvoliti izumiranje i supstituciju domicilnog stanovništva.”

Obični ljudi relaksiraniji od struke

Za kraj da kažemo da je nedavno objavljeno istraživanje o percepciji azilanata i migranata u Hrvatskoj među studentskom populacijom. U radu pod naslovom “Neprijatelj pred vratima? Ili kako studenti prava iz četiriju najvećih hrvatskih gradova doživljavaju azilante i migrante s Bliskog istoka” analiziraju se stavovi studenata pravnih fakulteta o migrantima s Bliskog istoka i azilantima u Hrvatskoj. Podaci su prikupljeni metodom ankete sredinom 2019. godine na pravnim fakultetima u Zagrebu, Rijeci, Splitu i Osijeku na uzorku od 667 studenata. U radu se analizira kako studenti prava doživljavaju migrante s Bliskog istoka i azilante u Hrvatskoj te smatraju li ih stvarnom ili simboličkom prijetnjom. Rezultati rada govore da ispitanici azilante ne doživljavaju kao neku posebnu prijetnju za hrvatsku kulturu, nacionalno jedinstvo ili stabilnost političkog poretka. Više ih doživljavaju pragmatično, kao moguće opterećenje za porezne obveznike ili kao mogući teret za ekonomski razvoj zemlje. Također, anketirani se studenti u prosjeku ne slažu s time da bi azilanti koji dolaze u RH trebali biti slični domicilnom stanovništvu po boji kože,

Tagovi

aplikacije Bill Gates blogovi bogatstvo fitness hrabrost ideja karijera knjige kreativnost Liste menadžment Motivacija novac obrazovanje odluka osobne financije pisanje plan poduzetništvo posao Poslovna literatura postupci produktivnost promjena psihologija rad reputacija sreća stres studije tehnologija upravljanje ured uspjech učenje vrijeme zagreb zaposlenici zdravlje znanje šansa šefovi štednja život

Pogledajte što ima novoga na [Luxury.hr](#)

Ekskluzivni događaj obasjan trima Michelinovim zvjezdicama – „East Meets West Gastronomic

kao što ni ne smatraju da je poželjno da u RH zatraže azil samo ljudi iz razvijenijih zemalja ili oni koji su po svojoj etničkoj pripadnosti slični hrvatskom stanovništvu. Ispitanici migrante i azilante također uglavnom ne doživljavaju ni kao kriminalce, ni kao teroriste, ni kao prenositelje zaraznih bolesti. Na kraju, može se zaključiti da se obično stanovništvo prema migrantskoj krizi i novopridošlim stanovnicima odnose puno relaksiranije nego neki iz struke koji uporno šire paniku i zabrinute glase.

Rade Dragojević

Novinarski projekt Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije realizira se u okviru potpore novinarskim radovima Agencije za elektroničke medije.

SHARE

Facebook

Twitter

Liko 0

Tweet

Prethodni članak

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (2)

Rade Dragojević

<http://www.stratego.hr>

SRODNI ČLANCI

VIŠE OD AUTORA

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (2)

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (1)

Skrb o dementnoj osobi – Kako prilagoditi životni prostor?

Extravaganza" u lošinjском restoranu Matsunoki

Lošinski Hotel Bellevue posebnim lifestyle wellbeing programom obilježava Globalni dan wellnessa

Boutique Hotel Alhambra ugošćuje chefa s dvije Michelinove zvjezdice

Svježi dašak stila i luksuza uz novo vodstvo Boutique Hotela Alhambra

Selekcija.hr: 'all-in-one' rješenje za upravljanje ljudskim resursima

Kalendar objava

December 2021

M	T	W	T	F	S	S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

« Nov

STRATEGO

Poslovne i životne strategije za bolji i uspješniji profesionalni život

Kontakt: redakcija@stratego.hr

JOŠ VIŠE ČLANAKA

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (3)

Monday, December 6, 2021, 00:14

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (2)

Monday, November 29, 2021, 20:25

Popis stanovništva – između političke aritmetike i depopulacije (1)

Wednesday, November 24, 2021, 22:41

ČITANE KATEGORIJE

Smart	533
Life	341
Boss	183
Novosti	120
Money	116
Misao dana	101
Tech	87